

... Σήκω γκιζέρα το ντουνιά μωρ' Αριστείτη μου...

Να καιρός πού ήρθε κι έρχεται, πού η Ελλάδα σκιρτάει, χαμένα τραγούδια, σαγηνευτικοί μύθοι, θαμμένα στο χρόνο, ζωντανεύουν και πάλλονται, παίρνουν μορφή και μάς γυρίζουν, ο άυλος πολιτισμός μας, σε δρόμους και παραδρόμους, πού η επίσημη ιστορία παρέλειψε, ή καταχώνιασε στην άκρη, για την ενασχόληση, τών ματαιόσπουδων φιλιστόρων, πού αναζητούν, τα μικρά και ξεχασμένα, συντρίμια μνήμης, για να ανασυνθέσουν υποσύνολα ΙστορικάΆς είναι... Ταξιδεύοντας με τα Σαράντα Παλικάρια, να περιεργαστούμε την έξοχη εικόνα, τού Πύργου Θηβών, σήμερα μέσα στο Μουσειακό συγκρότημα τών Θηβών, πού είναι, ένα από τα πιο σύγχρονα, έργο θαυμαστό τών παλαιών και νεώτερων αρχαιολόγων και λοιπού προσωπικού, στους όποιους αξίζει ο οφειλόμενος και δικαίος, δημόσιος έπαινος. Ο Πύργος όμως, με την όποια σύνδεσή του, με τα Σαράντα Παλικάρια, αναστυλόμενος και επισκέψιμος, είναι ένας σημαντικός κρίκος, τού Θηβαϊκού ιστορικού κυκλου, με εξίσου, ενδιαφέροντα αφηγήματα, για τούς μαχαιροβγάλτες Κατελάνους Αρχόντες, τις έγκλειστες μελαγχολικές κυράδες, πού περίμεναν μάτια, τούς αγαπημένους των, από τούς στελείωτους πολέμους, ή κάποιον ταξιδιώτη τροβαδούρο με το λαγούτο του, να εξιστορήσει, έρωτες άτυχους, τις σπάνιες μαγικές νύχτες, όταν στα μεγάλα δείπνα, με τούς βουρρηγσέους και χωριάτες, από το Βαρόσι, μακριά να ακούν και να αποθαυμάζουν, τούς σκληρούς Αλμογάβαρους δυνάστες. Η μεσαιωνική μας ιστορία είναι μεγάλη, έχει ενδιαφέρον οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό, ενώ αγνοείται σχεδόν και δε διδάσκεται. Διαβασμένοι λοιπόν πάμε στον Πύργο, με τα θαυμαστά ορατά και άορα, να συνδέσουμε, τα σπάνια ακιδογραφημένα τού ισογείου, φυλακής, με τούς ζωντανούς στεναγμούς και τα μηνύματα, πού εκπέμπουν, τις περίφημες βιοτεχνίες μεταξιού, τού θνησκοντος Βυζαντινού κράτους, την αιχμαλωσία και μετοικεσία τών υφαντριών και τα περίφημα ιριδιστά, μετάξια τής Εστίβας, ξακουστά στο Αρχοντολοί τής Ευρώπης. Εμπρός λοιπόν, γενναίοι ιππότες συνοδοιπόροι, ονειροδρόμοι να κερδίσουμε την μεγάλη γκιόστρα, με το τέρας, πού μάς απειλεί, από Ανατολή και Δύση...τίποτε δεν πάει χαμένο.

ΤΑ ΣΑΡΑΝΤΑ ΠΑΛΙΚΑΡΙΑ

Γράφει ο Παν. Γεωρ. Δημάκης, Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δήμου Αμφικλείας Ελατείας • Email: pgdimakis@gmail.com

Ο Ζωγράφος Georg Melchior Kraus (1737-1806 Φρανκφούρτη-Βαϊμαρ) απεικόνισε, αυτή την σκηνή πολιορκίας, με την επιγραφή-τίτλο The resistance of forty Greek rebels in a tower in THEBES in 1833. Αν ληφθεί υπ' όψιν, ως δεδομένο, ότι πολεμικές συγκρούσεις το 1833 δεν υπάρχουν, επίσης οτι οι ενδυμασίες τών πολιορκητών και πολιορκημένων, είναι εποχής, με τούς Βαυαρούς??λογχοφόρους ιππείς και τούς Έλληνες φουστανελλοφόρους, μπορεί να υποθέσει κανείς, ότι πρόκειται, για επαναστάτες μίας άγνωστης τοπικής μάχης, αρκετά όμως σημαντικής, ώστε να φθάσει στην Κεντρική Ευρώπη, ο απόηχος και να εμπνευστεί, ο προικισμένος καλλιτέχνης να την ζωγραφίσει. Με δεδομένο ότι η Θήβα είναι μία, και ,ο Πύργος ένας επίσης, είναι ευτυχές οτι διασώζεται μία καλή εικόνα του, εκτος εάν πρόκειται για πύργο στην περιφέρεια Θηβών. Η εικόνα αυτή προκαλεί, όσους θέλγονται, να συνδέουν ασθενείς ιστορικούς κρίκους, ίσως με νοητικά άλματα, με συναρπαστικά πραγματικά δεδομένα, όπως εδώ, τον υπαρκτό, Πύργο Θηβών, τα Σαράντα Παλικάρια, την πολιορκία, σ ένα χώρο, πού είναι μέσα, στα γεωγραφικά όρια, πού έδρασαν, και τόσο πολύ τραγουδήθηκαν και αγαπήθηκαν, απο τον Ελληνικό λαό.

Οι επαναστατημένοι Έλληνες κατά την Τουρκοκρατία, οργανωμένοι, σε ομάδες, με αρχηγούς τούς πλέον ικανούς, δεν είχαν κανενός είδους στρατιωτικό σχηματισμό ή τακτική –όπως είχαν οι Βυζαντινοί ή οι Αρχαίοι Έλληνες.

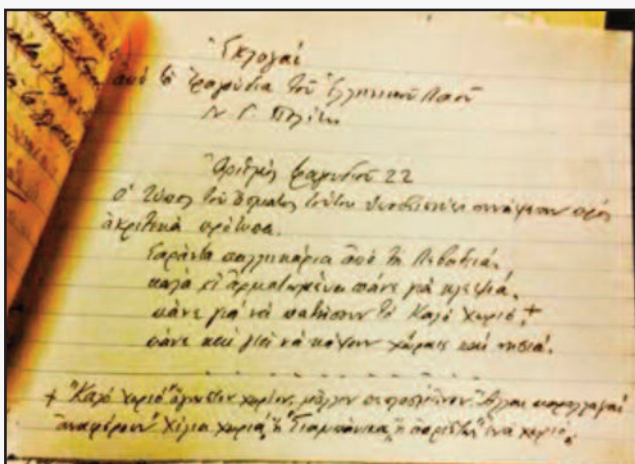
Ο αριθμός τών ανδρών, πού τελούσαν υπό τις διαταγές ενός καπετάνιου, ήταν εθελοντικός, απροσδιόριστος και ακαθόριστος. Οι Έλληνες, οργάνωσαν καλύτερα τα αρματολίκια, όταν η τουρκική κυβέρνηση, απέδωσε σε μερικούς πασάδες, τον τίτλο τού δερβεντζή.

Στα αρματολίκια αυτά πού διατηρούσαν την ανεξαρτησία τους, όταν κατάλαβαν ότι οι Τούρκοι, ήθελαν να τούς πάρουν, ακόμα και τα λημέρια, τα οποία, ήσαν νησίδες ελευθερίας, τότε ακούστηκαν, σαν βροντές και καταιγίδες, ακομη μία φορά, τα πολεμικά τραγούδια, πού ανήγγειλαν, την αφύπνιση τής Ελλάδας. Τότε ήταν, πού έδωσαν όρκο,

να μην εγκαταλείψουν, ο ένας τον άλλο, σε ώρα κινδύνου. Τώρα ίσως, εμφανίζεται και ο μυστικός, αριθμός τών Σαράντα κλεφτών, σύμβολο ανάλογο τών Σαράντα Μαρτύρων, πού αναλάμβαναν την υποχρέωση, να στηρίζουν ο ένας τον άλλον. Κατά την εορτή τών Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων,* πού μαρτύρησαν, στην αρχή τής Άνοιξης, με τούς αναγεννητικούς συμβολισμούς της, όπου, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει, το παλιό δημοτικό τραγούδι, αρχίζει το " Σεφέρη ", αρχίζουν οι συγκρούσεις, ο πόλεμος. ... Σαράντα κλέφταις ήμασταν, σαράντα χαραμίδες. Είχαμ' αρνιά και τρώγαμε και ρίφια σουβλισμένα. Είχαμεν και γλυκό κρασί απο το μοναστήρι. Κάμαμεν όρκο στο σπαθί και στ' Αγιον Ευαγγέλιον. Αν αρρωστήσει και κανείς, όλοι να τον συντρέξουν. Μα θελ' ο Θεός κι αρρώστησεν, ο πρώτος καπετάνιος. Σαράντα μέραις τον βαστούν, σαράντα δυο βδομάδες. Και σάπισαν οι ώμοι του κι έπεσαν τ' άρματά του. Συν

τρεις συν τρεις συνομιλούν, συν τρεις, συν τρεις και λένε « Ελάτε να τον πάρωμεν σε μία ψηλή ραχούλα. Να μην τον φάγουν τα θηρία, και τ' άγρια τ' αγρίμια » « Πάρτε μ' αδελφια, πάρτε με, σε μια ψηλή ραχούλα, να μη με φάγουν τα θηρία και τ' άγρια τ' αγρίμια » . Ο μαγικός αριθμός σαράντα, επαναλαμβάνεται στο άσμα αυτό, πού χάνεται, στα βαθιά και σκοτεινά χρόνια, τής σκλαβιάς, όπως και ο αριθμος τρία, τρεις φορές, όπως και το πασίγνωστο " Σαράντα παλικάρια απο την Λιβαδειά.." πού όλοι κάποια στιγμή οι Έλληνες, έχουν τραγουδήσει ή σιγοψιθυρίσει. (φωτο 1).

* Οι Σαράντα Μάρτυρες, αποτελούν τούς προστάτες, και, συνάμα το πρότυπο, τών κλεφτών, πού παραμένουν, αρματωμένοι στους βραχόπυργους, τού Παρνασσού και τής Πίνδου.

Φωτό 1 Τα Σαράντα παλικάρια δια χειρός Ν.Γ. Πολίτη με ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις.

Ο Georg. Mel.Krauss
Αυτοπροσωπογραφία
1774-75

